

inclou
cas i gabinetes en
l'educació

Activitats
per a infants
i joves
a l'esplai

ELS QUADERNS DE L'INCLOU 8

Materials per al treball de la diversitat afectiva i sexual

Autors: Lali Surià Sabater / David Horts Gorriz

Disseny: www.belhamdisseny.com

Maquetació: Atemps, SCCL – fonte@atemp.cat

Dipòsit legal: B-55193-2006

Imprimeix: Multitext, S.L. – Tel. 93 453 87 87

INTRODUCCIÓ

L'educació en lleure és un àmbit d'intervenció educativa molt important.

Mai com avui no hi havia hagut tantes ofertes i possibilitats en el lleure, ni tan variades. El fet que les entitats d'educació en el temps lliure, els agrupaments i els esplais, es mantinguin com a referents d'aquest àmbit, indica que els seus principis són altament coincidents amb les necessitats actuals.

La diversitat de cultures, persones i interessos que avui trobem en el lleure enriqueixen enormement aquest espai i el fan més interessant i oportú que abans, però alhora també reclamen una major responsabilitat als seus educadors.

És evident que el diàleg en valors ens enriqueix a tots i que és imprescindible per a arribar a l'entesa, la convivència i la configuració de projectes comuns. Aquest és, també, un dels reptes de l'educació en el temps lliure en l'actualitat: fer del temps d'oci un moment per a la creació i la realització de projectes col·lectius des del diàleg i el gaudi personal.

Cal transmetre els valors des del pla vivencial, a través de les experiències i amb el contacte amb les persones. Els valors no es poden educar deslligats de la mateixa experiència i de l'exemplaritat o modelatge.

L'educació en el lleure ha estat sempre un marc idoni i especial per a crear i viure experiències intenses i inoblidables. Ha estat, i és encara avui, un dels recursos educatius més importants, en la mesura que parteix d'un marc de llibertat, lliure d'obligacions i imposicions sobre la feina a fer i que compta amb la predisposició de les persones per experimentar i compartir emocions. El lleure possibilita un marc *especial* on s'assagen valors, justament perquè és un temps volgut, de relació i experimentació de la vida.

La utilitat dels valors es demostra quan són contrastats amb l'experiència i la pràctica. És llavors quan es poden proporcionar models d'actuació i comportaments vàlids per a la vida quotidiana, i se'n poden descobrir els límits i les possibilitats. Les entitats d'educació en el lleure ofereixen justament l'oportunitat d'un marc d'aprenentatge fabulós, perquè aporten espais naturals de relació amb els altres i amb l'entorn (el barri, el poble o la ciutat). El tipus d'activitats que han caracteritzat les experiències d'educació en el lleure, els estils de relació i la finalitat dels seus programes, han anat en aquesta direcció. Aquí rau també el seu gran valor educatiu: la transmissió d'unes actituds bàsiques lligades necessàriament a l'experiència i a la interrelació amb altres persones.

Bona part del treball educatiu en el temps lliure consisteix en la transmissió d'unes actituds bàsiques per viure i relacionar-nos amb les altres persones. Existeix, en aquest sentit, un treball molt important a fer en els hàbits i els valors que s'amaguen al darrere.

La tasca més important i fonamental que cal realitzar des de les entitats de lleure educatiu consisteix a practicar i assajar des de l'experiència real valors tan bàsics com conviure amb altres persones, amb tot el que això comporta d'acceptació, de renúncia, de respecte, de saber parlar i comunicar idees, d'esperar el torn, de treballar conjuntament, etc. I és per això que aportem aquesta guia, per facilitar a monitors, monitores i caps, un seguit d'idees i propostes d'activitats adreçades a contribuir a la normalització del fet homosexual i transsexual.

La visibilitat d'aquests col·lectius dins els caus i els esplais no sempre és present. La diversitat afectiva i sexual no es reflecteix en el dia a dia de les nostres entitats, de manera que gais, lesbianes, i dones i homes trans-

sexuals, continuen sent ignorats, en el millor dels casos, o desacreditats, insultats i aïllats, en el pitjor.

Aquesta guia pretén constituir un suport per als educadors que vulguin treballar la realitat de gais, lesbianes i transsexuals amb vista a assolir la normalització de l'homosexualitat i la transsexualitat. S'hi recull una petita mostra de les possibles activitats a treballar amb els grups de nens i nenes i de nois i noies que participen en les nostres entitats. Són només unes poques idees per començar a treballar, i us encoratgem a seguir la feina endegada, tot pensant, organitzant i portant a la pràctica altres activitats en la mateixa direcció.

TRETS EVOLUTIUS

La nostra tasca com a monitors i caps consisteix en el treball amb els nens i les nenes dels nostres centres per tal d'aconseguir que prenguin unes opcions concretes, triïn uns valors i optin per una manera de ser.

Aquesta perspectiva ens fa comprendre que cal ajudar-los en el seu desenvolupament i creixement personals. I per poder assolir aquest objectiu, hem de fer-nos un plantejament educatiu exhaustiu. La psicologia ens hi pot ajudar.

La psicologia evolutiva ens explica les generalitats del comportament en relació amb el creixement biològic. D'acord amb l'edat cronològica, s'estableix el nivell mitjà de desenvolupament en cadascuna de les dimensions de la persona i les característiques necessàries per avançar en el camí cap a la maduresa biològica i psíquica.

Conèixer el nivell de desenvolupament general del nostre grup ens permet adequar les activitats a les necessitats actuals dels infants. Amb aquest quadern volem proporcionar eines que donin a conèixer una concepció de la sexualitat basada en la diferenciació dels termes referits a sexe, gènere, identitat de gènere i orientació sexual. Podeu trobar més informació al respecte en els *Quaderns de l'Inclou*, n. 1 i 5.

CARACTERÍSTIQUES DEL DESENVOLUPAMENT

de 6 a
8 anys

Els nens i les nenes de 6 a 8 anys comencen a tenir interès per les diferències entre sexes, alhora que comencen a interioritzar conductes socials. Els rols de gènere que es manifesten en el grup poden expressar estils de relació sexistes, tant en els jocs de grup com en les relacions interpersonals. És un moment adequat per al treball dels estereotips de gènere. L'educador té l'oportunitat de treballar la coeducació i donar valor a l'equivalència de tots els comportaments afectius, emotius i socials, amb independència del sexe biològic dels nois i les noies.

Els nens i les nenes transsexuals poden haver començat a expressar la seva identitat. De fet, resulta habitual que la persona d'aquesta edat, encara desinhibida pel que fa a les expectatives socials de sexe i gènere, pugui expressar el seu gènere amb independència del seu sexe biològic: hi ha nenes que diuen ser nens i nens que diuen ser nenes. Els mitjans de comunicació, les editorials infantils i les indústries del vestit i la joguina expressen models de gènere sexistes que són especialment explícits en l'àmbit de la publicitat. És probable que en aquestes edats l'entorn social de l'infant (familiars, amics, veïnat, escola) també expressi les expectatives socials de gènere en forma de limitacions i indicacions sobre el comportament esperat per al seu sexe biològic.

	CARACTERÍSTIQUES	INTERVENCIÓ
DESENVOLUPAMENT FÍSIC I PSICOMOTOR	<ul style="list-style-type: none"> • Intensa expansió motriu, activitat desbordant i gran necessitat de moure's i d'utilitzar el cos. • Moviment continu, cada cop més fi, diferenciat, orientat i controlat. • Augment de la força i de la resistència físiques. • Progrés de la coordinació i del domini corporal.	<ul style="list-style-type: none"> • Proposar activitats curtes i variades, de moviment i a l'aire lliure. • Desenvolupar l'habilitat manual. • Treballar l'adquisició de ritmes. • Fer activitats d'expressió corporal. Impulsar el joc dramàtic.
DESENVOLUPAMENT AFECTIU I EMOTIU	<ul style="list-style-type: none"> • Augment de l'autonomia en relació amb el cercle familiar. • Ambivalència en les relacions afectives, que comporta reaccions emotives extremes. • Control progressiu de les emocions. • Manifestació dels primers sentiments de cooperació. • Interiorització de conductes socials. • Interès per les diferències entre sexes.	<ul style="list-style-type: none"> • Repartir homogèniament l'afectivitat, perquè l'educador és un factor de seguretat. • Iniciar els jocs cooperatius, mitjançant els quals es potencia l'autoestima i es facilita la interiorització de les normes del joc. • Treballar la coeducació.

CARACTERÍSTIQUES

- Iniciació en la vida en grup i en les relacions amb els iguals.
- Visió de l'adult com a àrbitre de les relacions en el grup.
- Importància de la participació i la cooperació: joc de grup, comprensió de les normes i superació de l'egocentrisme anterior.
- **Interès per formar part del grup, malgrat els conflictes, per poder mostrar-se als altres, ser valorats i, així, afirmar la seva personalitat.**

- Possibilitat de realitzar operacions lògiques dins un marc concret.
- Capacitat per ordenar, classificar i raonar sobre el tot i les seves parts. Ampliació del camp d'interessos i descobriment de la causalitat.
- **Avenç en l'objectivitat: distinció de punts de vista diferents als seus i capacitat de fer autocrítica.**

INTERVENCIÓ

- Fer jocs de tipus cooperatiu, que facilitin l'adquisició d'hàbits socials.
- **Donar seguretat al grup i a l'individu, afavorir les responsabilitats personals.**
- **Treballar el sentiment de pertinença al grup per impulsar la seguretat i afirmar la personalitat.**

- Fer activitats que potenciïn el raonament lògic, en què calgui classificar i ordenar.
- Facilitar una canalització adequada dels seus múltiples interessos.
- Afavorir la memòria, l'aprenentatge manual i tècnic, la reflexió i la crítica.

DESENVOLUPAMENT SOCIAL
I INTERPERSONAL

DESENVOLUPAMENT
INTEL·LECTUAL
I COGNITIU

CARACTERÍSTIQUES DEL DESENVOLUPAMENT

de 9 a
11 anys

En aquestes edats comencen els canvis biològics previs a la pubertat, mentre que a nivell social el grup comença a prendre importància davant el món familiar. La majoria de nois i noies comencen a conèixer la pròpia identitat amb equilibri i pau afectiva, però els nois i les noies LGBT (lesbianes, gais, bisexuals i transsexuals) poden començar a saber que són diferents i que no ho podran explicar obertament a les persones que valoren i estimen. En un moment en què hi ha un progressiu autocontrol dels sentiments i en què ja es té capacitat d'anàlisi, els nois i noies tendeixen a dissimular els seus estats emocionals. Les persones homosexuals i transsexuals poden fins i tot tancar-se en elles mateixes.

Els educadors hem de reflexionar sobre la forma d'afavorir la normalitat en les relacions interpersonals amb independència dels comportaments socials i de gènere. L'educador pot treballar per tal que totes les persones del grup sentin que poden expressar les seves identitats de gènere i donar seguretat a tots els infants, tant si són transgenèriques com si compleixen amb les expectatives socials del seu sexe biològic. És un bon moment per al treball en grup de les discriminacions i els prejudicis sexistes i homòfobs, ja que tenen força capacitat de crítica, autocrítica i d'emetre judicis de valor.

DESENVOLUPAMENT FÍSIC I PSICOMOTOR

CARACTERÍSTIQUES

- Gran domini del cos.
- Fort desenvolupament de l'agilitat i d'habilitats i destreses diverses.
- Capacitat per mantenir l'atenció.
- Gran capacitat d'esforç físic.
- **Creixement prepuberal (inici de canvis biològics).**

INTERVENCIÓ

- Treballar amb eines i instruments.
- Fer activitats de tipus físic (esportives) de resistència i agilitat física.
- Allargar el temps que es destina a cada activitat.

DESENVOLUPAMENT AFECTIU I EMOTIU

- Emancipació del món familiar i afectivitat centrada en el grup.
- **Equilibri afectiu, pau afectiva i identificació sexual.**
- **Progressiu autocontrol dels sentiments, que no s'exterioritzen, però que es poden analitzar.**
- **Dissimulació dels estats emocionals.**

- Treballar l'autonomia respecte dels adults.
- **Desenvolupar la crítica del grup i l'autocrítica, fent valoració del que es fa, i del posicionament i actituds personals.**
- **Possibilitar l'anàlisi dels propis sentiments i el domini dels temors, per tal d'assolir seguretat, domini i equilibri, és a dir, maduresa.**

CARACTERÍSTIQUES

- Ampliació del camp de relacions.
- Interiorització de les normes establertes pel grup i formació d'una moral autònoma.
- Integració en un grup estable i jerarquitzat, on cada individu té la seva funció.
- Desenvolupament de la voluntat i de la responsabilitat.
- **Tendència a pertànyer a grups cohesionats, estables i generalment d'un sol sexe. Ús d'uns signes i un llenguatge propis que donen seguretat.**
- Gran capacitat d'atenció i memòria.
- Progrés en les operacions concretes i inici dels raonaments abstractes.
- Superació de l'egocentrisme intel·lectual: realisme objectiu.
- Gran ampliació del camp d'interessos.

INTERVENCIÓ

- Cercar espais de participació, col·laboració i cooperació dels nois i noies del grup.
- Repartir responsabilitats i tasques entre els membres del grup, amb la finalitat que s'organitzin entre ells.
- Afavorir el descobriment de l'entorn social, natural, cultural...
- **Treballar la coeducació i desmitificar les activitats d'un sol sexe.**
- **Crear espais de valoració pròpia i externa.**
- Proposar activitats mitjançant les quals es poden descobrir i investigar coses noves.
- Començar a introduir l'organització d'activitats a llarg termini.
- **Promoure l'autocrítica i la valoració de fets i situacions injustes.**

DESENVOLUPAMENT SOCIAL
I INTERPERSONAL

DESENVOLUPAMENT
INTEL·LECTUAL
I COGNITIU

CARACTERÍSTIQUES DEL DESENVOLUPAMENT

de 12 a
14 anys

El noi i la noia de 12 a 14 anys viuen una acceleració del creixement, tant a nivell físic com a nivell afectiu i emotiu. En la seva recerca d'acceptació i seguretat hi ha nois que opten per una afirmació dels estereotips de la masculinitat i rebutgen obertament els comportaments que no troben prou masculins. La presència d'insult i menyspreu envers conductes que són titllades d'efeminades marca clarament les expectatives d'un grup respecte als comportaments esperats dels nois que en formen part. L'educador/a ha d'estar atent/a a aquests indicadors per tal d'incidir en la normalització de tots els comportaments i formes d'estimar. En general, les noies viuen l'afectivitat de forma més oberta: s'abracen, es fan petons... però no per això hem de suposar la inexistència de conflicte interior en cas de ser lesbiana o en relació a la presència de companyes lesbianes en el grup. L'actitud oberta i afirmativa respecte a la diversitat sexual per part dels educadors facilita molt l'acostament dels nois i les noies que viuen amb dubtes o angoixa el descobriment de la seva sexualitat. Alhora, amb aquesta actitud s'estableix un model de comportament cap a la resta de nois i noies.

CARACTERÍSTIQUES

INTERVENCIÓ

DESENVOLUPAMENT FÍSIC I PSICOMOTOR

- Acceleració del creixement de forma poc harmònica: ruptura de l'equilibri físic i manca de coordinació i resistència.
- **Aparició dels caràcters sexuals secundaris.**
- **Modificació de la pròpia imatge i interès exagerat per l'aspecte extern.**

- Proposar activitats d'aventura, però no de resistència i treball físic.
- Desmitificar el culte al cos i els models que genera la societat consumista.
- **Treballar l'acceptació dels canvis corporals i alhora donar a conèixer la diversitat d'identitats de gènere (transsexualitat).**
- **Aportar coneixements i reflexions respecte a l'orientació i la identitat.**

DESENVOLUPAMENT AFECTIU I EMOTIU

- **Descobriments del propi jo a través de la reflexió.**
- **Sensibilitat extrema i introversió, en el desig de trobar-se a si mateix.**
- **Poc control de les manifestacions afectives.**
- **Recerca d'acceptació i seguretat, i al mateix temps, rebuig de l'autoritat de l'adult com a mitjà per aconseguir autonomia i autoafirmació.**
- **Preocupació per la pròpia sexualitat i interès pel sexe. En el cas dels heterosexuales es pot manifestar obertament i es converteix en la conducta normativa, però sovint s'amaga en el cas dels homosexuals.**

CARACTERÍSTIQUES

- Crisi dels valors rebuts a la infància i rebuig de l'autoritat. Rebel·lió contra els pares.
- Necessitat d'estar sol i tancar-se.
- Intent d'integració en el món dels adults.
- **Importància del grup com a marc de referència, organitzat en cercles petits i reduïts d'amics íntims (sovint del mateix sexe).**
- **Forta necessitat d'identificació: aparició de mites socials.**

- Possibilitat de raonar, plantejant hipòtesis i extreure'n les conseqüències.
- **Pensament crític pel que fa a un mateix i a la societat.**
- **Concepció poc realista de l'entorn, expressió de judicis molt radicals.**
- **Dogmatisme, emotivitat i negativa a obrir-se a noves perspectives a causa de la inseguretats i de la complexitat amb què es viu la realitat.**

INTERVENCIÓ

- Impulsar projectes a llarg termini i atribuir responsabilitat pròpia des del principi fins al final.
- **Potenciar les dinàmiques de grup, en les quals es treballi el coneixement d'un mateix i dels altres.**
- **Reflexionar sobre els valors socials.**

- Desenvolupar els *hobbies* personals.
- Fer activitats que requereixin plantejar hipòtesis, preveure conseqüències i treure conclusions.
- **Afavorir fòrums de reflexió al voltant de grans temes (el sexisme i l'homofòbia, de la mateixa manera que la pau, la justícia social, la llibertat, les drogues...), amb l'ajuda de pel·lícules, vídeos, etc.**

DESENVOLUPAMENT SOCIAL
I INTERPERSONAL

DESENVOLUPAMENT
INTEL·LECTUAL
I COGNITIU

CARACTERÍSTIQUES DEL DESENVOLUPAMENT

de 15 a
17 anys

Treballant amb grups d'aquesta edat l'educador ha de ser conscient que de la mateixa manera que hi ha obertament parelles heterosexuales, en el grup hi ha persones homosexuals que també s'enamoren i desitgen experimentar la seva sexualitat. Cal entomar aquestes situacions d'una manera normalitzada i sense mantenir conductes que diferenciïn el tracte amb la resta de nois i noies del grup. Saber escoltar, aconsellar i acompanyar en aquestes situacions és l'actitud més favorable, especialment si tenim en compte la dificultat afegida que la *sortida de l'armari* implica a tots nivells (familiar, amistats, etc.).

L'absència de visibilitat de l'homosexualitat en un grup adolescent no exclou que es treballi per la normalització de la diversitat afectiva i sexual.

	CARACTERÍSTIQUES	INTERVENCIÓ
DESENVOLUPAMENT FÍSIC I PSICOMOTOR	<ul style="list-style-type: none"> • Dubtes respecte de la pròpia imatge. • Inici de la maduresa sexual, que és acompanyat pel desig sexual. • Canvis hormonals i anatòmics que produeixen desconcert. • Identificació amb rols sexuals.	<ul style="list-style-type: none"> • Proposar xerrades que donin resposta als dubtes que provoquen els canvis corporals. • Facilitar la creació de la pròpia imatge i desmitificar models culturals i estereotipats que poden provocar angoixa i preocupació. • Reforçar coneixements i reflexions respecte a l'orientació, la identitat i les pràctiques sexuals.
DESENVOLUPAMENT AFECTIU I EMOTIU	<ul style="list-style-type: none"> • Necessitat d'establir la pròpia personalitat. • Oscil·lació entre la recerca de si mateix (tancament i solitud) i l'obertura cap als altres (seguretat i identitat). • Assoliment de la independència emocional en relació amb els pares i els altres adults. • Sentiments ambivalents, canvis en l'estat d'ànim.	<ul style="list-style-type: none"> • Aportar recursos per un millor coneixement personal. • Possibilitar espais de relació entre iguals i oferir moments de reflexió individual. • Establir una relació interactiva i gratificant, que possibiliti una identificació positiva amb l'adult com a model de conducta.

CARACTERÍSTIQUES

- Crisi dels antics valors i recerca de nous.
- **Descobriments de l'amistat i l'amor.**
- **Importància del grup d'amics com a element socialitzador (acceptació, seguretat, prestigi, autoestima, compromís, marc de referència). Es passa del grup unisex als grups d'ambdós sexes i generalment a les parelles heterosexuales.**
- Presència de judicis extrems, molt subjectius, i que poc a poc s'encaminen cap a una major objectivitat.
- Pensament abstracte; raonament hipotètic deductiu (capacitat de raonar amb hipòtesis, de relacionar, de tenir una visió del món, de saber el perquè de les normes, de qüestionar-se el que es fa, de tenir actitud crítica...).

INTERVENCIÓ

- Potenciar la reflexió en relació amb l'activitat del grup, les normes que s'estableixen i els compromisos que assumeixen els seus membres.
- Oferir els recursos necessaris per facilitar el procés d'aprenentatge abans d'integrar-se al món dels adults i acceptar les responsabilitats que se'n deriven.
- Desenvolupar projectes propis del grup, plantejats i endegats pels participants des del principi fins a la fi.
- Ampliar l'horitzó d'interessos possibles per tal que cadascú pugui trobar el seu camí.
- Donar suport a l'adquisició d'un sistema de valors que afavoreixi la independència intel·lectual i ètica.

DESENVOLUPAMENT SOCIAL
I INTERPERSONAL

DESENVOLUPAMENT
INTEL·LECTUAL
I COGNITIU

Font: DAVID HORTS, LALI SURIÀ. *Projecte educatiu d'ESPLAC*. 2002

PROPOSTA D'ACTIVITATS: LES FAMÍLIES

Durada aproximada: 30 minuts.

Nombre de participants: Tot el grup.

Objectius:

- Representar el concepte d'allò que cadascú entén per família.
- Evidenciar les possibles diferències entre el que ha representat cada individu, valorant positivament l'aportació de cadascú.
- Donar a conèixer la diversitat de models familiars que podem trobar a la societat.
- Afavorir l'acceptació del concepte més ampli de família, on càpiguen totes les possibilitats.
- Valorar la pluralitat de models familiars com una riquesa.
- Assumir que l'afecte, l'estimació i l'amor són iguals per a totes les orientacions sexuals.
- Estimular el respecte per la diferència.

Metodologia

Els monitors i les monitores repartiran a cada nen i nena del grup un paper i posaran al seu abast colors, llapis, gomes, etc. Els explicaran que han de fer el dibuix d'una família, com ells vulguin, i que després els penjaran tots junts en un pòster, a la paret del local.

Els nens i les nenes hauran de saber que en acabar hauran d'explicar què és el que han dibuixat. Els monitors també faran un dibuix cadascú, i cal que vetllin perquè surtin representats diferents tipus de família: famílies monoparentals, homoparentals, heteroparentals, famílies reconstituïdes, etc.

Quan els nens i les nenes hagin acabat els dibuixos i s'hagin penjat els de tots els membres del grup, cada participant explicarà el seu dibuix.

La reflexió final ha de ser que tots els models de família són vàlids quan es constitueixen sobre la base dels vincles afectius d'amor,

estimació i cura dels altres. Cal respectar la diferència, ja que qualsevol d'aquests models comporta una manera de viure en família tan bona com les altres. No per ser diferent és millor ni pitjor.

Espai necessari

Una sala amb taules i cadires o qualsevol altre element que permeti estar còmodes per dibuixar.

Material necessari

Un paper per a cada membre del grup, colors, llapis, gomes i altres elements per dibuixar, un paper d'embalar on penjar tots els dibuixos i goma d'enganxar o un altre element per penjar-los.

Material complementari:

Podeu trobar contes per a treballar les famílies homoparentals al centre de recursos de www.inclou.org (*Pirates i pirulins, Mames meves, Rin Rin la granota groga, Paula tiene dos mamás...*).

PROPOSTA D'ACTIVITATS: ELS ROLS, UNA MANERA D'ETIQUETAR

Durada aproximada: 30 minuts.

Nombre de participants: Tot el grup.

Objectius:

- Desmuntar estereotips de gènere.
- Desmitificar els rols sexistes, que estableixen la «normalitat» o no de les conductes de les persones.
- Tenir una actitud respectuosa envers la diversitat, entenent-la com a riquesa.
- Aprendre a escoltar als altres i a tenir en compte les seves opinions.
- Respecte per la diferència.

Metodologia

Els monitors i monitores hauran fet el dibuix d'un nen i una nena a mida real i els hauran penjat a la paret. Els dibuixos han de ser tan neutres com sigui possible, de manera que no hi hagi elements, a banda del sexe, que els diferenciïn. Explicaran als nens i les nenes que es tracta de col·locar els elements que els donaran al costat d'una o altra figura, pensant a quina d'elles pertany.

Es reparteixen els elements per col·locar entre els membres del grup i es proposa que cada un d'ells posi, al lloc on cregui que ha d'anar, cada complement. Aquestes figures han de representar joguines, roba i altres elements (pantalons, jerseis, nines, pilotes, cotxes, cotxets, cuinetes, pintures, llapis, caçapallones, bicicleta, patins, patinet...).

Cada nen o nena ha de fer la seva distribució, sense que els altres puguin canviar-la o fer comentaris del que cadascú està fent. A la reflexió final ja podrem explicar el nostre punt de vista.

Quan els nens i les nenes hagin acabat de distribuir els elements al costat dels dibuixos

segons creguin oportú, seuran tots al davant del mural i parlaran de les dificultats que hagin tingut per triar i dels dubtes o dels desacords amb allò que han posat altres companys o companyes del grup.

La reflexió final ha d'encaminar-se a treballar el tema dels estereotips i els prejudicis que tenim envers certs comportaments titllats de femenins o masculins, i també a treballar que els rols de nen o nena no tenen per què ser d'aquesta manera, sinó que tots podem fer activitats que ens agradin, sense pensar que és cosa de nens o de nenes.

Espai necessari

Una sala amb una paret on poder penjar el dibuix.

Material necessari

Dibuix a mida real d'un nen i d'una nena.

Figures de complement: pantalons, jerseis, nines, pilotes, cotxes, cotxets, cuinetes, pintures, llapis, caçapallones, bicicleta, patins, patinet, gorres...

Material per enganxar paper: xinxetes, cinta adhesiva, blue-tack.

PROPOSTA D'ACTIVITATS: ASSOCIACIÓ DE PARAULES

Durada aproximada: 45 minuts

Nombre de participants: Tot el grup

Objectius:

- Fer que els infants relacionin paraules i conceptes utilitzats quotidianament amb idees i creences que ja tenen establertes, amb les implicacions que això té.
- Descobrir quines idees tenim sense ser-ne del tot conscients.

Metodologia

L'educador o animador llegeix en veu alta una sèrie de paraules (vegeu llistat annex), una per una i poc a poc. Els nens han d'anar escrivint en un paper, individualment, què els fa pensar cada paraula, posant la idea o concepte que els ve a la ment just en el moment de sentir-la. També en poden fer un dibuix.

Espai necessari

Una sala àmplia amb taules i cadires per poder escriure.

Material necessari

Fulls per escriure i bolígrafs o llapis.

Llistat

Futbol
Amor
Carrer
Mar
Nena
Llibre
Pintor
Córrer
Mare
Arbre
Penis
Guanyar
Rosa
Ovaris
Gavina
Terratrèmol

Televisió
Pistola
Bolígraf
Sexualitat
Pati
Muntanya
Finestra
Samarreta
Nina
Caramel
Home
Lluna
Calcetes
Paper
Sexe
Gai

Rotllana
Gegant
Vagina
Cotxe
Pa
Cuinar
Pantalons
Vaixell
Ordinador
Faldilles
Aigua
Femení
Llibreta
Cel
Masculí
Lesbiana

PROPOSTA D'ACTIVITATS: TROBADA PERSONAL

Durada aproximada: 30 minuts.

Nombre de participants: Tot el grup.

Objectius:

- Afavorir l'autoconeixement, així com permetre la reafirmació personal en allò que a cadascú li agrada o no, a més de treballar valors personals.

Metodologia

L'animador entrega un full amb el llistat d'afirmacions incompletes com el que hi ha a continuació. Cada participant ha d'omplir i completar la frase, individualment. Posteriorment es fa una posada en comú. L'educador proposa tornar a pensar entre tots què haurien respost diverses persones pertanyents a minories: persones homosexuals i transsexuals, immigrants...

Espai necessari

Una sala àmplia, taules i cadires.

Material necessari

Fulls amb el llistat, estris per escriure.

Llista de frases:

- Els amics que més m'ajuden...
- Comencem a fer-nos grans quan...
- Res em fa sentir més malament que...
- Quan he de dir alguna cosa als meus pares...
- Jo voldria ser...
- Allò que més m'agrada és...
- Quan tinc un problema difícil...
- Una cosa que em va passar i que em va agradar...
- Allò que no m'agrada fer...
- Quan la meva mare em diu alguna cosa jo...
- Una cosa que em fa enfadar molt és...
- Quan jugo amb altres nens i nenes...
- Fa temps que...
- Allò que més m'entristeix és...
- Allò que em costa més és...
- Una cosa que m'agrada d'un amic meu és...
- Em fa vergonya...
- Tinc por de...
- Sóc molt feliç quan...
- En aquest moment estic...

PROPOSTA D'ACTIVITATS: ELS COLORS

10-11
ANYS

Durada aproximada: 30 minuts.

Nombre de participants: Tot el grup.

Objectius:

- Permetre als participants la vivència del fet de sentir-se sol i rebutjat pels membres d'un grup o d'una societat.
- Facilitar la vivència dels sentiments d'exclusió, de marginació o de ser assimilat pel gran grup.
- Fer notar en els participants la necessitat de dependència dels altres que sentim els éssers humans, així com que ens ajudin a incloure'ns en la societat, a través de donar-nos la nostra identitat.

Metodologia

Es demana als participants que formin una rotllana i que tanquin els ulls durant uns instants. L'animador aprofita aquest moment per col·locar-los una etiqueta al front. A cada etiqueta hi ha pintada una rodona de color. Han d'aparèixer diversos colors i n'hi ha d'haver unes quantes del mateix. Tan sols n'hi haurà una d'un color no repetit.

Un cop acabada l'enganxada d'etiquetes de colors, l'animador demana als participants que obrin els ulls i que s'agrupin sense parlar entre ells, tot i que poden fer gestos. Simplement això. S'observa què passa i quan els participants han acabat d'agrupar-se, el joc conclou.

Habitualment aquesta activitat mostra la tendència de les persones a agrupar-nos segons les similituds o afinitats que hi ha entre

nosaltres, sense adonar-nos que això comporta segregar aquells que són diferents, pel sol fet de ser o actuar d'una forma no igual a la nostra. Això genera exclusió, i provoca força malestar en les persones rebutjades.

També mostra la necessitat que tenim de pertànyer a un grup, ja que aquest ens dona seguretat afectiva, companyia i identitat, quelcom fonamental per a tota persona. Al final cal fer la reflexió explícita sobre la discriminació per raó d'orientació, d'identitat sexual o de comportaments de gènere.

Espai necessari

Sala àmplia per poder moure's.

Material necessari

Etiquetes adhesives amb els cercles de colors variats, una per a cada participant.

PROPOSTA D'ACTIVITATS: FETS I OPINIONS

Durada aproximada: 45 minuts.

Nombre de participants: Tot el grup.

Objectiu:

- Permetre als participants *desmuntar* aquells pensaments que donen per reals quan són en realitat opinions subjectives.

Metodologia

L'animador facilita a cada un dels participants un full amb una sèrie de frases, per tal que hi reflexionin durant uns minuts. Cal que hi escriguin si creuen que cada afirmació és certa o falsa. Posteriorment es posen els resultats en comú i es fa una reflexió conjunta.

Espai necessari

Una sala àmplia amb taules i cadires per poder escriure.

Material necessari

Fotocòpies del llistat de frases.

Llista de frases

- Hi ha jocs i joguines que són de nens i d'altres de nenes.
- És normal que nens i nenes juguin junts al pati o a l'hora de sortir de l'escola.
- Si un nen va molt amb les nenes i juga amb elles vol dir que és un *marica*.
- Si a un nen l'insulten el millor que pot fer és tornar-s'hi i fins i tot clavar alguna bufetada.
- No és normal que una nena vulgui jugar a futbol o bàsquet amb els nens.
- Les nenes han de posar-se roba de moda per tal d'agradar als nens.
- És normal que els nens no tinguin cura de les seves coses i que siguin uns barroers.
- A casa, les nenes han d'ajudar la seva mare mentre que els nens no cal que ho facin.
- Les nenes són més netes que els nens.
- Els nens es barallen més que les nenes.
- Als nens els agrada jugar a futbol.
- A les nenes els agrada ballar.

PROPOSTA D'ACTIVITATS: TÈCNICA D'INCLUSIÓ

12-13
ANYS

Durada aproximada: 15 minuts.

Nombre de participants: Tot el grup.

Objectius:

- Vivenciar el desig de merèixer consideració i interès.
- Sentir l'alienació, l'aïllament, la soledat i la sensació d'estar exclòs del grup.
- Empatia vers els col·lectius minoritaris que pateixen rebuig social.

Metodologia

Els monitors i monitores escullen entre cinc i set persones, que quedaran identificades com *les de dins*. Aquestes es posaran dretes en el centre de tot el gran grup i formaran un cercle ben sòlid i compacte, entrelaçant els braços; és igual si queden mirant a dins o a fora del cercle.

El monitor o monitora que porta l'activitat escollirà, després, una persona que serà *l'intrús*; aquest persona intentarà penetrar en el cercle dels altres com sigui, mentre que *els de dins* intentaràn evitar-ho com puguin.

L'intrús intentarà obrir el cercle i fer-s'hi un lloc, al costat dels altres, com un membre més del grup. El monitor o monitora pot fer que s'afegeixi un altre *intrús*, ja que aquest paper sol despertar forts nivells d'empatia.

Per acabar la dinàmica, els *intrusos* i tots els que han estat fent d'observadors, faran els seus comentaris al voltant de l'experiència viscuda o observada. També podran dir la seva opinió als membres *de dins*.

Al final la reflexió ha de ser quins han estat els sentiments d'uns i altres i poder traslladar aquestes sensacions a situacions d'exclusió social que hagin viscut o conegut els nois i noies del grup.

Els monitors han de preguntar directament si pensen que una persona homosexual pot haver-se sentit com *l'intrús* alguna vegada, i deixar que els nois i noies en parlin, preguntin i pensin possibles moments en què un gai o una lesbiana es pugui haver sentit així.

Espai necessari

Una sala àmplia, per a tots els participants.

PROPOSTA D'ACTIVITATS: FETS I OPINIONS II

12-13

ANYS

Durada aproximada: 45 minuts.

Nombre de participants: Tot el grup.

Objectiu:

- Permetre als participants *desmuntar* aquells pensaments que donen per reals quan són en realitat opinions subjectives.

Metodologia

L'animador facilitarà a cada un dels participants un full amb una sèrie de frases, per tal que hi reflexionin durant uns minuts. Caldrà que escriguin si creuen que cada afirmació és certa o falsa. Posteriorment es posen els resultats en comú i se'n fa una reflexió conjunta.

Llista de frases

- L'homosexualitat és una malaltia.
- Un noi i una noia sempre s'estimaran més que no pas dos nois o dues noies.
- Una persona homosexual té més probabilitats de contreure malalties de transmissió sexual.
- Sentir atracció per una persona del mateix sexe significa que s'és homosexual.
- Tots els efeminats són homosexuals.
- Les persones homosexuals es distingeixen de seguida enmig d'un grup de gent.

- Els gais són molt cultes i refinats.
- Les noies homosexuals són poc femenines.
- Els gais tenen moltes relacions.
- Els gais i les lesbianes tenen els mateixos drets que tothom.
- Un educador o animador que sigui homosexual no pot educar infants ni joves adequadament.
- Els gais i les lesbianes es dediquen a feines molt concretes.

Espai necessari

Una sala àmplia amb taules i cadires per poder escriure.

Material necessari

Fotocòpies del llistat de frases.

PROPOSTA D'ACTIVITATS: ELS JOCS DELS VOLUNTARIS

14-17
ANYS

Durada aproximada: 20 minuts.

Nombre de participants: Tot el grup.

Objectius:

- Remoure bloqueigs emocionals.
- Desenvolupar la presa de consciència sobre un mateix i sobre els propis sentiments.
- Desenvolupar la sensibilitat i la percepció d'altres persones i del món que ens envolta.

Metodologia

Els monitors i les monitores explicaran com els elements psicològics que contribueixen a crear un conflicte a alguna persona poden ser representats. De forma esquematitzada, podem dir que aquests elements guarden relació amb algun dels següents àmbits:

Poder: Capacitat d'influència i coacció

Necessitats: Recerca de satisfactors

Valors: Creences centrals

Interessos: Objectius desitjats

Percepció i comunicació: Interpretació i expressió

Font: REDORTA, J. (2002)

És a dir, els conflictes que vivim les persones es poden encabir en algun d'aquests cinc grans grups: podem tenir conflictes perquè ens manca satisfer alguna necessitat bàsica, o bé perquè la nostra escala de valors es veu posada en dubte per esdeveniments diversos, o bé podem tenir diferències d'objectius, d'opinions, de conductes... i el fet de representar les diferents «veus» o tendències que sentim dins nostre ens pot ajudar a comprendre millor què està passant i com podem afrontar-ho.

A continuació, per mostrar un mètode per augmentar el coneixement intern en un grup

relativament ampli, els monitors i les monitores sol·liciten voluntaris per participar en una experiència.

Després, interrompent-se, i per ajudar els participants a comprendre els sentiments que els porten a la decisió de presentar-se o no voluntaris, els monitors i monitores diran el següent: «En realitat no volem voluntaris. El que volem és que us fixeu en l'experiència que acabeu de vivenciar: la d'haver de decidir si us presenteu o no».

Imagineu-vos dues persones dins el vostre cap: una us diu que us presenteu i l'altra que no. Visualitzeu cada un la conversa entre aquestes dues persones, que intenten convèncer-se mútuament, fins que una d'elles guanya la partida.

Quan acaben d'explicar-ho deixen tres minuts per tal que els nois i noies tanquin els ulls i visualitzin el que passa entre aquestes dues persones.

Quan passi aquest temps els participants hauran d'explicar les seves visualitzacions. A demanda dels monitors i monitores els membres del grup hauran d'explicar com eren les dues persones, com es feien sentir, quina era la seva presència, el que deien, i qui ha guanyat. Aquestes històries normalment

aclareixen les consideracions que entren en conflicte i el procés de prendre la decisió de presentar-se o no.

Espai necessari

Una sala amb cadires, àmplia per a tots.

Tota aquesta activitat pot ser simplement una mena d'introducció per treballar la dificultat d'un noi o una noia que descobreix la seva homosexualitat i que dubta de si explicar-ho o no al seu entorn més proper.

Per treballar aquest tema proposem que els nois i les noies del grup realitzin una dramatització de la situació següent:

Un noi o noia de quinze anys es planteja explicar a la família i als amics més propers que és homosexual.

Un dels membres del grup ha de fer aquest personatge, i els altres han de ser: el pare, la mare, el germà petit, la germana gran, la millor amiga o el millor amic, els de la colla, etc. Cadascú ha de tenir un personatge i pensar, tal com hem fet a la dinàmica, en els pros i contres d'una actitud o una altra davant la notícia.

De dos en dos, poden preparar el que pensa el seu personatge, i en acabar cal representar allò que s'ha elaborat.

PROPOSTA D'ACTIVITATS: FOTOPAROLA

14-17
ANYS

Durada aproximada: 30 minuts.

Nombre de participants: Tot el grup.

Objectius:

- Promoure el debat sobre el tema de l'homosexualitat, la sexualitat en general i les relacions interpersonals, d'afecte, amistat...
- Reflexionar sobre el tema dels sentiments, com els mostrem, com donem i rebem afecte.
- Ajudar els nois i les noies a conèixer-se a ells mateixos.

Metodologia

Demaneu als participants de formar una rotllana, de manera que tothom pugui veure l'animador. Aquest anirà mostrant les fotografies una a una, i a cada una d'elles, demanarà que cada participant pensi què li suggereix, pot ser una paraula o una frase. Es posa en comú i passem a la següent fotografia, i així fins al final.

Espai necessari

Sala àmplia on hi hagi cadires per seure.

Material necessari

Fotografies (o fotocòpies de fotografies) prou grans perquè puguin ser vistes des d'una distància de 3 o 4 metres. Les fotografies han de ser suggerents dels temes que volem comentar i treballar amb els participants.

PROPOSTA D'ACTIVITATS: VIDEO-FÒRUM

14-17

ANYS

Durada aproximada: 2 hores, en funció de la durada de la pel·lícula.

Nombre de participants: Tot el grup.

Objectius:

- Analitzar situacions, emocions, sentiments i actuacions que s'han vist a la pel·lícula.
- Mantenir una actitud de tolerància i respecte davant les diferents opinions.
- Facilitar que es puguin expressar dubtes, temors i sentiments.
- Generar debat.

Metodologia

Es poden programar sessions periòdiques per visionar pel·lícules d'interès amb un debat posterior. Alguna de les pel·lícules pot tractar el tema de l'homosexualitat o la transsexualitat en l'adolescència i generar un debat entre els nois i noies que permeti conèixer la informació que tenen sobre el tema i les diferents opinions.

Espai necessari

Una sala àmplia que disposi de vídeo o DVD per projectar la pel·lícula.

Material necessari

La pel·lícula i l'aparell per projectar-la. A més a més, us recomanem que els caps o monitors i monitores hagueu vist la pel·lícula abans, per tal de preparar una sèrie de preguntes o d'aspectes sobre els quals incidir. Si costa iniciar el debat, es podria passar un petit qüestionari als nois i les noies, que

haurien de respondre en parelles o en petits grups, per posar-lo en comú posteriorment.

A tall d'exemple:

KRÀMPACK

1. Quins aspectes de la pel·lícula remarcaries?
2. Com definiries la relació entre els dos protagonistes? I la seva orientació sexual?
3. Creus que les primeres experiències sexuals determinen l'orientació sexual?
4. Com viu el Dani la seva orientació sexual?
5. Creus que li suposa problemes? Quins?
6. Creus que està segur de ser gai? Per què?
7. Creus que en Dani actua correctament en voler seduir el Nico?
8. Hauria de mantenir els seus sentiments ocults?
9. Creus possible que una persona jove s'enamori d'una altra més gran? Per què?
10. Quines dificultats pot tenir una relació d'aquest tipus?
11. Quins aspectes positius pot tenir?

Kràmpack
(Cesc Gay, 2000)

Sinopsi:

Kràmpack descriu el descobriment de les diferents vivències de l'enamorament, el desig sexual i l'amistat, per part de dos amics de setze anys, durant un estiu a la costa. El tractament de la història no és gens paternalista, sinó que la pel·lícula està realitzada des del punt de vista adolescent. Una obra molt interessant, tant per a joves com per a adults.

Fucking Åmål
(Lucas Moodysson, 1999)

Sinopsi:

Fucking Åmål es la història del despertar a la vida i a l'amor de dues noies adolescents que viuen en un petit poble de Suècia. Amb sensibilitat i honestedat es descriuen una sèrie de relacions afectives a partir d'un petó molt especial com a centre del relat. Un film que parla sobre la iniciació sexual i el reconeixement de la pròpia identitat d'una forma senzilla i sense tabús.

Ma vie en rose (Mi vida en rosa)
(Alain Berliner, 1997)

Sinopsi:

Ludovic és un nen que viu en una família de classe mitjana a França. Ell té molt clar que és una nena i així ho manifesta sense vergonya, per exemple quan es vesteix de noia. Això provoca una reacció violenta per part dels seus pares, que intenten amagar-ho per la por al «què diran». Aquesta situació suposa realment un trasbals per a ells i per a la societat, més que no pas per a l'infant. Una pel·lícula desenfadada que combina moments còmics i dramàtics.

Beautiful Thing
(H. MacDonald, 1996)

Sinopsi:

Pel·lícula emotiva ambientada en un barri obrer de Londres. Narra la història de dos adolescents, Jamie, introvertit, i Ste, guapo i esportista. Viuen al mateix veïnat i comencen a descobrir l'afecte que senten l'un per l'altre. Se'n desprèn el missatge que es pot ser

jove, gai, viure en un entorn hostil, i alhora ser feliç.

Beautiful Boxer
(Ekachai Uekrongtham, 2004)

Sinopsi:

Sentint que és una noia atrapada en el cos d'un noi des de petita, Parinya Charoenphol (coneguda com a Nong Toom a Tailàndia) es proposa dominar l'esport més masculí i letal: el *muay thai* (boxa tailandesa) per guanyar-se la vida i aconseguir l'objectiu final de la feminitat total. Així, veurem la descripció de la infantesa de Nong Toom, la seva vida adolescent com a monjo nòmada, els seus penosos dies al campament de boxa i uns explosius combats on venç a la majoria dels seus oponents a Tailàndia i al Japó.

El banquete de bodas
(Ang Lee, 1993)

Sinopsi:

Simon i Wei-Tung són una parella de nois que viuen junts a Manhattan. Per evitar les sospites dels pares de Wei-Tung, que viuen a la Xina, Simon li proposa un matrimoni de conveniència amb una immigrant que necessita el permís de residència. Les complicacions comencen quan els pares decideixen viatjar als Estats Units per assistir al casament.

Get real
(S. Shore, 1998)

Sinopsi:

Pel·lícula ambientada a l'actualitat en una escola de secundària anglesa. Steve s'enamora d'un dels líders de l'escola. Al principi no s'atreveix a dir-li-ho, però quan ho fa és correspost. De tota manera, Steve no vol haver d'ocultar el seu amor, i aquí comencen els temors i els dubtes.

Los juncos salvajes
(André Techiné, 1994)

Sinopsi:

Història del descobriment de la pròpia personalitat i la recerca del seu lloc en el món per part de quatre adolescents francesos (tres nois i una noia) a l'Algèria de 1962, just

abans de la independència. Un d'ells comença a intuir la seva homosexualitat, mentre experimenta amb els seus dos companys i la seva companya diferents sentiments: amistat, afecte, enamorament...

Ma vraie vie à Rouen

(O. Ducastel i J. Martineau, 2002)

Sinopsi:

Protagonitzada per un noi de setze anys a qui li acaben de regalar una càmera de vídeo pel seu aniversari. La pel·lícula ens mostra tot un any en la vida del protagonista, exclusivament a través de les imatges que ell va filmant. Durant aquest any veurem, entre moltes altres coses, com va descobrint la seva orientació sexual.

No se lo digas a nadie

(F.J. Lombardi, 1998)

Sinopsi:

Basada en una novel·la de Jaime Bayly, narra les pors i els dubtes d'un adolescent peruà de bona família en el procés de reconeixement de la seva orientació sexual, en una societat hipòcrita, masclista i evidentment homòfoba.

Nosotros dos

(Kevin Dowling, 1996)

Sinopsi:

És la història d'una família australiana formada per Harry, un pare heterosexual i Jeff, un fill gai, molt ben avinguts. Tots dos busquen la persona ideal per compartir la seva vida. Com que el fill no té sort, el seu pare decideix ajudar-lo i aconsellar-lo en la cerca.

Persiguiendo a Amy

(K. Smith, 1997)

Sinopsi:

La protagonista, una creadora de còmics lesbiana, s'enamora d'un noi. Ell li correspon, i ella, que en un principi posa el fre, acaba iniciant una relació amb ell. Dubtes, contradiccions, barreres a l'atracció sexual? Una interessant reflexió sobre la bisexualitat.

Primer verano

(S. Lifshitz, 2000)

Sinopsi:

Veiem com s'inicia una relació entre dos nois francesos que es coneixen un estiu en una localitat costanera. Allò que inicialment era només una aventura d'estiu es va transformant en una relació d'amor que continuarà quan s'acabin les vacances. Final dur.

Y tu mamá también

(A. Cuarón, 2001)

Sinopsi:

Ens presenta dos adolescents mexicans amb mitjans econòmics que s'embarquen a fer un viatge en cotxe amb una dona de trenta anys que acaba d'abandonar el seu marit. La pel·lícula se centra en l'amistat, l'atracció sexual, la complicitat i els sentiments que s'estableixen entre els tres personatges.

Brokeback Mountain

(Ang Lee, 2006)

Sinopsi:

Història que examina la vida de dos joves, un peó de ranxo i un vaquer de rodeos, que es coneixen l'estiu de 1963 i que, de manera inexplicable, forgen una relació que dura tota la vida. Les complicacions, les alegries i les pors que experimenten són el testimoni de la força i la resistència de l'amor.

L'Espantataurons

(Dreamworks Animation SKG, 2004)

Sinopsi:

L'Òscar, un simple netejallengües del Rentat de Balenes local, es converteix en un dubtós heroi gràcies a l'atzar i a una innocent mentida. Per tal que ningú descobreixi el seu secret s'associa amb en Lenny, un tauró diferent, al qual no li agrada ni la carn, ni la violència, ni atemorir la resta de peixos del món submarí. Tots dos formen la parella més improbable d'amics, i junts aprenen que el més important per ser feliç és ser un mateix. Juntament amb l'Angie, una lleial amiga de l'Òscar, s'enfronten al tauró més temible de l'oceà i descobreixen quin és el seu veritable lloc en el món submarí.

Propostes realitzades al curs de monitors de lleure de l'Escola Lliure El Sol.
Estiu 2006.
SAIFORES.

Nom de l'activitat:

FAMÍLIES DE TOTA MENA

Metodologia

Joc del fulard, amb tres grups: pares, mares, fills i filles.

Cada família només pot tenir 1 fill/a. Es reparteixen els fulards de la següent manera (per a un grup de 24 participants):

- Pares: 10 persones, fulard vermell
- Mares: 6 persones, fulard blau
- Fills/filles: 8 persones, fulard groc

Per tal de poder fer el màxim de famílies hi haurà alguna parella del mateix sexe. En acabar el joc caldrà reflexionar sobre les famílies que han sortit i la diversitat que existeix respecte al que s'entén per família tradicional.

Nom de l'activitat:

T'ESTIMO o SALVA'M AMB UN PETÓ!

Metodologia:

Versió del joc clàssic de l'*stop*. Depenent del nombre de participants es trien una o dues

persones per tal que atrapin la resta del grup. Abans de ser atrapats, els participants poden plantar-se amb els braços elevats i en cercle i cridant «t'estimo!», de manera que altres persones del grup les puguin salvar d'aquesta situació. Per poder salvar els companys i companyes cal posar-se a dins el cercle fet amb el braços de la persona que hem de salvar i fer-li un petó. Qualsevol persona pot salvar-ne una altra, sense distinció de cap mena.

Nom de l'activitat:

LA FAMÍLIA

Metodologia:

S'ha de fer un taulell amb forma d'edifici amb els diferents habitatges o amb diferents cases. A cada vivenda s'hi enganxen personatges diferents, per exemple: dos nois i un bebè, un home, una dona i dos nenes, una persona gran i una de jove... Els participants hauran d'observar i respondre si els sembla que són famílies. A partir de les respostes de cada un d'ells s'iniciarà un debat sobre el que entenem per família i les diverses tipologies de família que existeixen.

TÍTOLS PUBLICATS EN AQUESTA COL·LECCIÓ

- Introducció a la diversitat afectiva i sexual
- Educació en el lleure
- Treball amb famílies (Guia per al professorat)
- Història antiga i medieval (Batxillerat)
- Història moderna i contemporània (Batxillerat)
- Tutoria (2n Cicle d'ESO)
- Contes per treballar la diversitat
- Al voltant de la literatura catalana

Col·lecció creada per:

Aquest quadern s'ha elaborat amb col·laboració de

Amb el suport de:

